

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

заступник ректора ХНАДУ

професор _____ Гладкий І.П.

“ ___ ” _____ 20__ року

ПРОГРАМА

Капітал підприємств України та світу

(назва навчальної дисципліни згідно навчального плану)

підготовки

бакалавра

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань

0305 «Економіка та підприємництво»

(шифр і назва галузі знань)

напряму підготовки

030503 «Міжнародна економіка»

(шифр і назва напряму підготовки)

спеціальності

6.030503 «Міжнародна економіка»

(шифр і назва спеціальності)

(шифр 48)

(за ОПП чи № навчального плану)

2017 рік

Розроблено та внесено: кафедрою міжнародної економіки

(повне найменування кафедри)

Розробники програми: завідувач кафедри, д.е.н., доц. Горовий Д.А.

(посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ розробників)

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри
 Протокол № 1/270 від “28” серпня 2017 р.

(номер)

(та дата протоколу)

Завідуючий кафедрою д.е.н., доц.

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Горовий Д.А.

(ПІБ завідувача кафедри)

“Узгоджено”

Декан факультету управління та бізнесу

(повна назва факультету, де читається дисципліна)

д.е.н., проф.

(вчене звання)

Дмитрієв І.А.

(ПІБ декана)

“ ”

20 року

(день)

(місяць)

(рік)

© Горовий Д.А., 2017 рік

© ФУБ, 2017 рік

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни **«Капітал підприємств України та світу»** складена відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики та навчального плану підготовки **бакалавра** напряму (спеціальності) **6.030503 «Міжнародна економіка»**

1. Мета, предмет та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою навчальної дисципліни** є розвиток теоретичних положень, обґрунтування та розроблення методичних підходів і практичних рекомендацій щодо вибору способів та інструментів управління капіталом підприємства.

1.2. **Предметом** вивчення навчальної дисципліни є процеси формування джерел фінансування капіталу, розподіл цих коштів між різними категоріями активів та використання цих активів для відтворення капіталу

1.3. **Основні завдання дисципліни** полягають у формуванні системи знань, вмінь та уявлень щодо предмету навчальної дисципліни

1.4. По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- основні джерела залучення капіталу;
- методи формування прибутку підприємства;
- методи формування статутного фонду для різних типів підприємства;
- непрямі джерела збільшення власних коштів;
- способи залучення позикових коштів за рахунок банківського кредиту;
- способи залучення позикових коштів за рахунок комерційного (товарного) кредиту;
- способи оренди майна;
- способи залучення коштів з використанням цінних паперів;
- інші джерела залучення фінансових коштів;
- способи визначення вартості капіталу підприємства;
- види оборотних активів та послідовність їх кругообігу;
- види основних активів та обчислення їх амортизації;
- види нематеріальних активів та їх застосування на підприємстві;
- способи виплати дивідендів акціонерними товариствами ;
- напрямки інвестування коштів у зовнішні об'єкти;
- методи оцінки ефективності використання капіталу.

вміти:

- визначити джерела формування капіталу підприємства;
- провести розрахунок прибутку підприємства;
- провести розрахунок точки беззбитковості підприємства;
- провести розрахунок для формування статутного фонду підприємства;
- провести нарахування відсотків по позикових коштах;

- визначити найбільш оптимальне джерело залучення позикових коштів;
- порівняти залучення коштів із різних джерел;
- провести оцінку вартості капіталу підприємства;
- визначити потреби в оборотних коштах;
- визначити модель фінансування оборотних коштів;
- провести розрахунок нормативу оборотних коштів на підприємстві;
- провести розрахунок норми і нормативу амортизації основних коштів;
- визначити розмір дивідендів, на які можуть очікувати акціонери підприємства;
- провести оцінку ефективності використання капіталу.

Міждисциплінарні зв'язки: Вивчення даного курсу припускає попереднє освоєння таких економічних і загальнопрофесійних дисциплін: макро- та мікроекономіка, економічна теорія, економіка підприємства, фінанси, менеджмент.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів - 3 Кількість годин - 90	варіативна	
Семестр викладання дисципліни	<u>6</u> (порядковий номер семестру)	<u> </u> (порядковий номер семестру)
Вид контролю:	<u>залик</u> (залик, екзамен)	
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	32	_____
- практичні, семінарські (годин)	16	_____
- лабораторні роботи (годин)	_____	_____
- самостійна робота студентів (годин)	42	_____
- курсовий проект (годин)	_____	_____
- курсова робота (годин)	_____	_____
- розрахунково-графічна робота (контрольна робота)	_____	_____

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Формування власного капіталу підприємства

Тема 1. Основи управління капіталом

Тема 2. Формування прибутку підприємства

Тема 3. Залучення власних коштів для формування статутного фонду підприємства

Тема 4. Податкова політика підприємства (Непрямі джерела збільшення власних коштів)

Розділ 2. Формування позикового капіталу підприємства

Тема 5. Залучення позикових коштів за рахунок банківського кредиту

Тема 6. Залучення позикових коштів за рахунок комерційного (товарного) кредиту

Тема 7. Оренда майна (лізинг)

Тема 8. Залучення коштів з використанням цінних паперів

Розділ 3. Вартість капіталу підприємства

Тема 9. Інші джерела залучення фінансових коштів

Тема 10. Вартість капіталу підприємства

Розділ 4. Використання капіталу підприємства

Тема 11. Вкладення коштів в оборотні активи

Тема 12. Вкладення коштів в основні активи

Тема 13. Вкладення коштів у нематеріальні активи

Тема 14. Дивідендна політика підприємства

Тема 15. Інвестування коштів у зовнішні об'єкти

Тема 16. Оцінка ефективності використання капіталу

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна:

1. Бланк И.А. Управление использованием капитала. / И.А. Бланк – К: Ника-Центр, 2012.- 512 с.

2. Бланк И.А. Управление формированием капитала. / И.А. Бланк – К: Ника-Центр, 2012.- 512 с.

3. Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами. Пер. с англ. / Дж.К.Ван Хорн /Гл. ред. серии Я. В. Соколов. – М.: Финансы и статистика, 2013. – 800 с.

4. Євтушевський В.А. Основи корпоративного управління: Навч. посібник. / В.А. Євтушевський – К.: Знання-Прес, 2012. – 317с.

5. Росс С. Основы корпоративных финансов. Пер.с англ. / С. Росс – М.: Лаборатория базовых знаний, 2010. – 720 с.

6. Дороніна М.С. Управління рухом оборотного капіталу підприємства: Монографія. / М.С. Дороніна, Л.С. Мартюшева, Д.А. Горовий – Х.: ХНАДУ, 2009. – 196 с.

7. Горовий Д.А. Віртуальний капітал підприємств: проблеми і перспективи його використання [монографія] / Д.А. Горовий. – Х.: Вид-во ХНАДУ, 2013. – 280 с.

8. Горовий Д.А. Капітал підприємства. Навчально-методичний посібник у схемах та таблицях. / Д.А. Горовий, К.О. Федотова – Х.: ХНАДУ, 2009. – 84 с.

Додаткова:

9. Доронина М.С. Управление капиталом. Финансовый аспект. Учебн. пособие. / М.С. Дороніна, Е.В. Авраменко– Х.: Изд. ХГЭУ, 2000. – 116 с.

10. Дороніна М.С. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання. Навчальний посібник. / М.С. Дороніна, Л.С. Мартюшева, Д.А. Горовий – Х.: Вид. ХДЕУ, 2002. – 156 с.

11. Роуз Питер С. Банковский менеджмент/ Пер. с англ. / Питер С. Роуз – М.: Дело, 1997. – 768 с.

12. Шеремет В.В. Управление инвестициями: В 2-х т. Т.1. / В.В. Шеремет, В.М. Павлюченко, В.Д. Шапиро и др. – М.: Высшая школа, 1998. – 416 с.

13. Герасименко В.В. Ценовая политика фирмы / В.В. Герасименко – М.: Финстат-информ, 2005. – 192 с.

14. Балабанов, И. Т. Основы финансового менеджмента. Учебное пособие / И. Т. Балабанов. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2009. – 384 с.

15. Бандурка О.М. Фінансова діяльність підприємства: Підручник. / О.М. Бандурка, М.Я. Коробов, П.І. Орлов, К.Я. Петрова – К.: Либідь, 2002. – 384 с.

16. Финансовое положение предприятия (оценка, анализ, планирование): Научно-методическое издание / Под ред. д.э.н., проф. А.В. Чуписа. – Сумы: Изд. Университетская книга, 1999. – 332 с.

17. Ковалев В.В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности. / В.В. Ковалев – М.: Финансы и статистика, 1996. – 432 с.

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

1. Контроль відвідування занять.
2. Перевірка та прийом домашніх завдань.
3. Усне опитування на лекціях, практичних заняттях.
4. Письмові контрольні роботи.
5. Письмові тестові роботи.
6. Підсумкове тестування за заліковими модулями.
7. Захист індивідуального дослідницького завдання (ІНДЗ).

Розробники програми: завідувач кафедри, д.е.н., доц. Горовий Д.А.
(посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ розробників)

Примітки:

1. Програма навчальної дисципліни визначає її місце і значення у процесі формування фахівця, її загальний зміст, знання та уміння, які набуває студент у результаті вивчення дисципліни. Програма навчальної дисципліни містить у собі дані про обсяг дисципліни (у годинах та кредитах), перелік тем та видів занять, дані про підсумковий контроль тощо.

2. Програма навчальної дисципліни розробляється відповідною кафедрою у 2-х екземплярах на 5 років і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальний відділ; 2-екземпляр залишається на кафедрі.

Форма в редакції ХНАДУ затверджена наказом ректора за №__ від __.06.2015 р.